

Business case: Udvidet indsatskatalog målrettet langtidsledige

Ny styrket indsats for borgere på kanten af arbejdsmarkedet i Varde Kommune

Baggrund

Denne business case beskriver en udvidelse og styrkelse af indsatskataloget for borgere på kanten af arbejdsmarkedet. Der foreslås fem delprojekter, der alle sigter mod at afkorte sagers varighed gennem udvikling af den enkelte borger målrettet arbejdsmarkedet. Det endelige mål er at flere borgere på offentlig forsørgelse i Varde Kommune får fodfæste på arbejdsmarkedet og kommer ud af offentlig forsørgelse.

Undersøgelser på beskæftigelsesområdet peger generelt imod, at den virksomhedsrettede indsats har størst effekt i forhold til at bringe borgere i beskæftigelse. For borgere på kanten af arbejdsmarkedet, kan den virksomhedsrettede indsats dog ofte ikke stå alene, men skal suppleres af andre understøttende indsatser. De fem delprojekter sigter derfor dels at bygge bro mellem udsatte borgere og de lokale virksomheder og dels sideløbende at støtte borgeren i vedkommendes udvikling.

Disse fem delprojekter hænger tæt sammen med business casen 'Fremskudt arbejdsmarkedsrettet rehabilitering', idet indsatserne beskrevet i nærværende business case vil indgå i den nye udviklingsindsats beskrevet i 'Fremskudt arbejdsmarkedsrettet rehabilitering'.

Implementering af de fem delprojekter påbegyndes i efteråret 2017 og forventes fuldt implementeret i løbet af 2018.

Mere virksomhedsvendt indsats

Det foreslås at investere 425.000 kr. i at styrke den virksomhedsvendte indsats for borgere på kanten af arbejdsmarkedet, evt. via anden aktør.

Investeringen anvendes til etablering af flere virksomhedspraktikker, således flere udsatte borgere får tilknytning til lokale virksomheder. Herudover stilles der krav om, at der undervejs i virksomhedspraktikforløbene skal være et klart fokus på at italesætte ansættelse i ordinære timer, hvis den enkelte borger udvikler sig og præsterer at udføre reelt lønbærende arbejde.

Investeringen vil også blive brugt til at bringe konkret viden om det lokale arbejdsmarked ind på Varde Kommunes rehabiliteringsteam møder for at sikre fokus på muligheder på arbejdsmarkedet og derigennem kvalificere teamets indstilling til det efterfølgende forløb.

Der vil samtidig blive igangsat andre virksomhedsvendte aktiviteter for at gøre flere borgere klar til tidligere at komme i virksomhedspraktik. Erfaringer fra andre kommuner viser, at mange udsatte borgere har meget lille kendskab til arbejdsmarkedet og dermed ser barrierer fremfor muligheder. Ved at igangsætte forberedende virksomhedsvendte aktiviteter, forventes det at borgerne får nedbrudt fordomme og barrierer og i stedet ser mulighederne i en virksomhedspraktik. Af forberedende virksomhedsvendte aktiviteter foreslås virksomhedsbesøg og snusepraktikker.

Styrket mentorstøtte

Mentorstøtte er ofte en afgørende faktor for borgere på kanten af arbejdsmarkedet i forhold til at gøre vejen mod selvforsørgelse kortere. I mange tilfælde er mentorstøtte den underliggende faktor, der sikrer fremdrift og motivation i forhold til andre indsatser.

For borgere på kanten af arbejdsmarkedet vurderer den enkelte sagsbehandler, om der er behov for mentorstøtte. For aktivitetsparate kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere er der desuden et lovkrav om at give mentorstøtte, såfremt det ikke vurderes muligt at aktivere den pågældende borger gennem andre indsatser. Der er ca. 76 borgere på kanten af arbejdsmarkedet på venteliste til mentorstøtte i Jobcenter Varde. Af denne grund oplever mange borgere en ventetid på ca. 11 måneder, før de får tildelt en mentor. Det vurderes, at ventetiden i høj grad kan risikere at mindske fremdrift og dermed forlænge sagernes varighed.

Af denne grund foreslås det at investere 425.000 kr. i mentorstøtte med henblik på at skabe mere og hurtigere fremdrift i flere sager og dermed afkorte ventetiden betragteligt.

Etablering af mestringsstilbud

Det vurderes, at en større andel af borgerne på kanten af arbejdsmarkedet har behov for støtte til at mestre, hvordan personlige og helbredsmæssige problemer kan kombineres med et aktivt arbejdsliv. Jobcentret oplever, at nogle socialt udsatte borgere har svært ved at fastholde fokus på arbejde, hvis de eksempelvis har problemer i familien eller diagnose af fysisk eller psykisk karakter. Resultaterne heraf er ofte manglende tro på at kunne mestre et arbejde, hvilket har en effekt på borgerens reelle chancer for at opnå ordinær, længerevarende ansættelse.

Det foreslås derfor at igangsætte et coachende tilbud med fokus på at mestre at gå på arbejde og samtidig håndtere problemer af personlig eller helbredsmæssig art. Tilbuddet etableres gennem en omlægning af eksisterende tilbudskatalog. Det vurderes, at der vil være behov for investering i kompetenceudvikling svarende til 100.000 kr.

Styrket beskæftigelsesrettet fokus for mødre med små børn

Borgere på kanten af arbejdsmarkedet er kendetegnet ved en lavere uddannelsesgrad og svagere beskæftigelsestilknytning sammenlignet med den øvrige del af befolkningen. Forskning på området peger entydigt på, at børn der vokser op hos forældre, der står udenfor arbejdsmarkedet og som er dårligt uddannede, har en markant forøget risiko for selv at få en svag tilknytning til arbejdsmarkedet. Der er desuden undersøgelser, der peger på, at særligt mødres uddannelsesniveau og beskæftigelsesgrad har en afgørende betydning for barnets fremtid.

Det foreslås derfor at igangsætte en styrket beskæftigelsesrettet indsats og tættere samarbejde om enlige mødre på kanten af arbejdsmarkedet med små børn, der modtager offentlig forsørgelse med risiko for langtidsledighed. Målet med projektet er derfor at investere i udsatte mødre og børn og på sigt bryde den sociale arv i Varde Kommune.

Projektet forventes at medføre to økonomiske effekter – dels en besparelse på mellemlangt sigt ved at bringe flere mødre i ordinær beskæftigelse og dels en besparelse på meget langt sigt i forhold til at børnene ikke overgår til kontanthjælpsdebutanter ved det 18. år.

Målgruppen for projektet er enlige mødre på kanten af arbejdsmarkedet med risiko for langtidsledighed og børn under 3 år. I jobcentret intensiveres den virksomhedsrettede indsats for disse mødre for at sikre størst mulig tilknytning til arbejdsmarkedet samt for at give børnene en struktur i hverdagen og oplevelsen af, at moderen går på arbejde – uafhængig af, om der er tale om ordinær eller støttet beskæftigelse. Børn og Familie intensiverer samtidig fokus på børnene i forhold til, om de møder stabilt op i daginstitution og tager hånd om situationen, hvis ikke børnene møder op. Der vil samtidig være et tæt samarbejde mellem sagsbehandler i jobcentret og den pågældende daginstitution.

Projektet udføres gennem en prioritering af den samlede indsats for målgruppen og implementeres derfor indenfor hhv. jobcentrets og Børn og Families budgetramme.

Lokal indsats i nærområder

Ud fra erfaringerne fra en af Varde Kommunes nabokommuner foreslås det at undersøge muligheden for at igangsætte et virksomhedsvendt projekt i et afgrænset lokalt område. Projektet går ud på at koble borgere på kanten af arbejdsmarkedet op på lokale bygge- eller renoveringsprojekter gennem virksomhedspraktikker med henblik på efterfølgende ordinær ansættelse. En afgørende forudsætning for dette delprojekt er, at der indenfor Varde Kommune er planlagt kommende bygge- eller renoveringsprojekter, hvor aktørerne er villige til at indgå et forpligtende samarbejde. Dette kan eksempelvis være lokale boligforeninger eller andre af kommunens forvaltninger.

Det har indenfor den nuværende tidsramme ikke været muligt at identificere relevante projekter, som Jobcenter Varde kan igangsætte et samarbejde omkring. Besparelsen opnået af dette delprojekt er derfor på nuværende tidspunkt behæftet med stor usikkerhed og kræver yderligere undersøgelser, før det er muligt at vurdere, hvorvidt projektet er muligt at gennemføre i en Varde-kontekst.

Konsekvenser for serviceniveau og målsætninger

Med investeringen i de fem delprojekter styrkes serviceniveauet for borgere på kanten af arbejdsmarkedet samtidig med, at målsætningen i Beskæftigelsesplan 2017 'Fokus på udvikling og afklaring i komplekse lange sager' i højere grad indfries.

Økonomi

Projektet forventes indfaset på følgende måde i årene 2018 til 2021:

Beløb i 1.000 kr. (- = besparelse eller merindtægt / + = merudgift)	2018	2019	2020	2021
Drift				
Besparelse forsørgelsesudgifter	-0,5	-1,2	-1,6	-1,8
Investering i indsats	0,85	0,85	0,85	0,85
Investering i kompetenceudvikling	0,1			
Netto	0,45	-0,35	-0,75	-0,95

Den opnåede netto besparelse i 2021 på 950.000 kr. forventes at kunne opnås i årene fremover.